

دژواری دژی ژنان، کی گونه هباره؟

ښه کولهری جفاکی: عبدالجبار عبدالرحمن

مه زن گهلهک جارا زهلامی گهلهک زولم ل ژنی کره و ژن کریت کره بهلی ل سهر حالا را هر چه ز ژنی دکته.

گهلهک جارا کچ دهیته کریتکرن و نهف کریتکرن چ ب چه ز او بیت یان ب فیلبازی بیت، یان ب داری زوری بیت، گهلهک زحمته ههتا تو خیزانی رازی دکه ی کو بشین کچا خو ب زفرین مال. نهف پیوهندی ب جفاکی ښه هیه، هه می کهس کهس دکهن سزای بدهنه کچی. ل ښیره (عقل جمعی) پهیدا دبیت ههروهسا ده می ژن ژنی خیانه تی ل هه ښیری خو دکته زهلام چه زناکته و خیزان ژنی قه بول ناکته ب زقرت مال.

نه گهر نه م بهین بهری خو ب دهینی و پسیار بکین نه ری هزر و بیر ل سهر ژنی چهوا پهیدا دین؟ هندک جفاک بهس شهرفی د ژنی دا دبین و ژبه رهندي ل هندک دهقرا ژنی یان کچی سونهت دکهن دا شهوهتا وی یا سیکسی کیم بیت و ناریشا پهیدا نهکته و تاییهته نهف پهیدا دبت ل دهقرا ښه گرم و نهف ژنی عادهته کی جفاکی یه، بهلی بی خهلهته و کارتیکنه کا گهلهک خراب ل سهر رهوشا ژنی دهیلت.

دهمی ناریشه دناف خیزانی دا پهیدا دین، دقیت ښه کولهری جفاکی وهک لایه نی سیی تیدا کار بکن و هاریکاری بکن داکو ههردو لایه نا ب گههین چاره سهریه کا ناقچی و غدر و نهحقی ل چ رهخا نه هیته کرن و ل دهمی چاره سهریی مافین مروقی نه هیته بهرزه کرن. ههروهسا ښه کولهر دقیت داخوازا دادیسی

شیوازی لیدانی وهک ښکه، دهست شکندن و پی شکندن، سوتن، سهر پهقاندن و جورین ترسی ژبلی ناریشین دهرونی و تهعدا ل سهر ناموسی. گهلهک جارا نافرهتا دووگیان هاتیه قوتان و ژ ۴-۱۲٪ ژنین دووگیان تووشی لیدانی دین و زاروکی وان ژبه ر چوویه و گهلهکا گیانی خو ژ دهست دایه و هاتیه تومار کرن قهزا و قهدهر. ریژهیا ۹۵٪ توندی و تیژی ژلایی کهس و کاران ښه دهیته نهجامدان و ب تنی ۵٪ خه لکی بیانی یه.

گهلهک رهنکین توندی و تیژی هه نه بهرا پتر ژن دبت قوربان و هوکار ژنی نه یه کسان یه. نهف خاله ژنی په یوهندی ب دهسته لاتی ښه هیه. شیوازی دهسته لاتی ب دهستی زهلامی یه و گهلهک جارا ب خهلهت دهیته ب کارنیکان وهک رهوشین سیکسی و دهرونی و خاپاندن و تیکدانا نازادیی. ل ښیره دمین ل سهر ملین دهزگه هین دوپچوونی پتر کارنی خو بکن.

دهمی کچ دهیته کریتکرن گهلهک ترسا تولفه کرنی بو پهیدا دبیت، چونکی پشته قانی نینه و توندی و تیژی سیکسی وی لاواز دکته و دترسن و پیروکا خو قه دشیرن. ل ښیره نهو کچ د رهوشه کا دهرونی یا خراب دا دژین. نه گهر نهف باره ل سهر نه هیته سفکرن دویر نینه خو ب کوژن، چونکی ههست ب گونه هی و شه رمی و کیماسیی دکهن و سه ری وان ل بهر کهسی ناراییت و هزر دکهن نهو هاتن هه رامکرن و نه شین شوی بکن. ناریشا هه ره

هه کاره کی دهیته کرن دژی ژنی و ب دلج وی نه بیت، دهیته هژمارتن توندی و تیژی چ ب کریار یان لښین یان قهسه یان گهف، نانکو نهف توندی و تیژی ل سهر ناستی له شی، دهرونی، یان جنسی بیت، نابیت نازادیا ژنی بهیته ژ دهست دان و ژن بهیته نازاردان چ ب تنی چ ل بهرامبه ر خه لکی دی. هندک جورین ژنان مه دین زهلامین وان چه بین ب هیزکرن سیکسی دخون و زیده کریارا سیکسی دگه ل هه ښیری خو نهجام دهن ههتا ژن ژنی بی زار دبیت و چه ز زهلامی خو ناکهن و زهلام ژنی ژنا خو گونه هبار دکته کو نهو چه ز زهلامه کی دی دکته و خیزانا ژنی نه فی راستی نزانن نهو ژنی پشته قانی زاقایی خو دکهن و کچا خو نه حقه دکهن.

پیناسا کوشتنا ژنان: کوشتنا ژنان چ ب شیوه کی ښکسه ر کو هندک کهس نهجام دهن یان ب شیوه کی نه ښکسه ر کو ژن خو ل ژیر گفاشتنا ب کوژیت ژبه ر کومه کا نه گهرا.

شیوی کوشتنا ژنان: سوتن ښک ژ جورین خو کوشتنا ژنانه کو خیزان وی نه چار دکته. هه یه کوشتنا دیار و هه یه یا بهرزه وهکی فی کوشتنی نهجام دهت، هه شهش نافرهتان دوو روژانه دهیته قوتان. دهمی ژن دهیته قوتان چ تشتی ل سهر ژيانا خو دیار ناکهن و دترسن جاره کا دی بهیته لیدان ژلایی کهس و کارین خو ښه. ښه کولین ل دهه وهلانان هاتیه کرن و ۲۴۰۰۰ ژن ب خوه گرتینه ل هه می جیهانی.

بکته، دښت ل څیره هندهک کهس هه بن خو ل ناریشین ژنی بکه ن خودان و بهره قانیی ژ مافین وئ بکه ن، چونکی ژن و زاروک بههرا پتر دناښ جفاکی دا د لاوازن و نه شین داخوزا مافی خو بکه ن و دښت مروځ نه هیلت ژن ژی ته عدا و خورتیی بکه ت، چونکی گه لهک جارا ژن ژی خورتی ل زاروک و زه لامی خو دکته.

مروځی بهره قان دښت یی بی لایه ن بیت، ناریشا و هزر و بیرا نیژیکی ئیک بکه ت. گه لهک جارا که سی بکه ر دبیته قوربانی. ناریشیت خیزانی دښت کار بو بهیته کرن. چه وا دی هندهک که سان ده ستنیشان که ی دگه ل مروځی هاریکار بن ژبو چاره سه ریا ناریشی چونکی هندهک که س یی خرابکرنی نه، دښت ئه و ناماده نه بن د روینشتنن چاره سه ریی دا چونکی هه بو نا وان دناښ روینشتنا دا چاره سه ری دبیت جهی خرابکرنی ل شوینا ئاڅا کرنی. جاره کی ئه ز د چاره سه ریا دوو خیزانا دا بووم ئیکی گوته یی به رامبه ری خو (تو ماری بن گلگه یی)، ل څیری ئه څ هه ردو و که س دا ب شه ره ده څ چن، ئیکسه ر من ژی داخواز کر ئه و دگه ل مه نه مینت، پشتی چوونا وی بو ژده رځه روینشتنا مه ب شیوازه کی جوان ب ریځه چوو.

گه لهک جارا ژبه ر ناریشین به ردوام ژن داخوازا به ردانی دکته. ئه گه ر بهیته به ردان مالا وی پشتی به ردانی هه ز ناکه ن کچا وان بزځرت مال. ئه گه ر کچا وان زاروک هه بن دی بت بارگرانی ل سه ر ملیت دایک و بابا و بیت ژنی چونکی زاروک بو دایکی نه. ل څیره خوشک قه بول ناکه ت چونکی سمعه تا وان دی هیته شکاندن و گه لهک جارا خیزان دژی کچا خو رادوه ستیت و دبیزن

پاشی خه لک کچین مه ناخوازن. کارتیکرنا کوشتنا ژنی یان لیدان ل سه ر زاروکان: ژلای دینی و ره فتاری څه ده روونی وی ب گری دئخت، تووشی خه موکیی دبن، دایک و بابا ژ ده ست دهن وهک مرنا دایکی ب ده ستی بابی و باب ژی دهیته زیندانکرن و گه لهک جارا باب گه فا کوشتنی ل زاروکان ژی دکته.

ری و ره سمین بهی و څه شارتنی بو قان که سان ناهینه کرن. ئه څه ژی ناریشه کا مه زنه و نه شین خه ما خو ده برن و ده می زاروک هیشتا بچویک چیروکا ب دروستی بو نابیژن و ده ما مه زن دبن و چیروکا دروست دزانن هه ست ب گونه یی دکهن و نه مورتاح دبن.